

A LES GALERIES SYRA

Les laques d'En Montanyà

Hem visitat, a les Galeries Syra de Barcelona, l'exposició de laques que hi ha tingut oberta el nostre compatriota i admirat amic Francesc Montanyà.

Davant les obres d'aquest artista, dedicat a una especialitat tan laboriosa, hom comprèn que la primera matèria per a realitzar obres perfectes és el temperament. Sense una disposició especial de l'esperit que negligeixi les dificultats materials de la realització, no seria possible l'acabament feliç de l'obra projectada.

Al temperament artístic, afegeix Montanyà la vocació i el bon gust. Les seves obres, pacientment treballades després d'un estudi afinat i concienzós, són ofertes a la crítica i al mercat quan ja l'artista no s'ha de penedir de res. Tot allò que hi podia fer ja hi ha estat fet i les correccions, si n'hi ha hagudes, han estat fetes mentalment, a mesura que el projecte avançava.

Una bella mostra del seu gust per la descripció, tan idoni en els lacadors, la trobem en la magnífica «Processó de Festa Major», d'ambient vallesà —l'església és la de Parets—, curiosament detallada amb un esplèndid sentit decoratiu. Aquest mateix gust descriptiu es repeteix en el «Triptic barceloní», ara amb un punt dolç i de sàtira.

La severa força decorativa dels grans plafons lacats es manifesta en «La Verge del Mar», superba peça lacada de grosses dimensions. La gràcia i el patetisme hi formen una mescla escaient, ben ponderada i molt difícil d'aconseguir si al coneixement de la tècnica no hi afegeix l'artista aquella emoció creadora que dona escafa a la seva obra. En Montanyà es dona el cas afortunat que la feina minuciosa i entretinguda del lacador és senyorejada tothora pel pensament artístic i l'emoció estètica de l'artífex. Aquesta «Verge del Mar» de què parlem amb tant de respecte, n'és una bona mostra.

Altres diverses obres presenta Francesc Montanyà, algunes d'elles ja conegudes del públic granollerí. Esmentem el «Triptic de Santa Joana» —bell encert cromàtic—, la portada d'un àlbum dedicat a Joan Parera i uns plats decoratius de laca negra, molt graciosos i ben entonats.

L'exposició ha estat, en resum, una magnífica expressió de les qualitats excepcionals que com a lacador té En Montanyà. De tot cor el felicitem per

l'èxit assolit en aquesta prova que, com a granollerí ens, satisfà i ens enorgulleix.

E. S.

LLANTERNA

En aquesta secció només seran comentats aquells films que siguin presentats als nostres cinemes i que al nostre entendre en siguin mereixedors, al marge de les conveniències de les empreses.

La vídua alegre

L'any 1908 — pel maig del 1908, — ve-gérem les primeres representacions de «La vídua alegre» al teatre Granvia, de Barcelona, que era llavors on és avui l'hotel Ritz. De llavors ençà, ens hem trobat moltes vegades amb la «senyora de Glavary» i hem oït fins a saber-nos-els de cor els valsos de Franz Lehar.

Amb això volem dir que ara, quan hem anat al Majestic a veure «La vídua alegre» que ha fet en cinema sonor Ernst Lubistch, amb Jeanette Macdonald i Maurice Chevalier, hi hem anat ben coneixedors de l'obra que de trenta anys ençà ha voltat tot el món. I, segurament contra el parer de molts, direm que aquesta «vídua» d'ara ens ha agradat tant i més que la que ja coneixíem. I que, tot i que a alguns els pugui semblar molt diferent una i altra, a nosaltres hem trobat aquesta «vídua» traduïda del teatre al cinema tan alegre i tan encisadora com aquella.

Per dir-ho ben clar: «La vídua alegre» feta en cinema ens ha agradat com una de les obres més reeixides d'aquest gran director que ens va sorprendre primerament amb «La parada de l'amor» i després amb «Un lladre a l'arcova» i amb tants altres encerts del seu rar talent.

Ernst Lubistch ha fet un treball que és el més difícil i el que costa més de comprendre. És aquest treball del traductor o de l'adaptador que no entenen els que davant d'una obra que l'han llegida abans o l'han vista al teatre, sempre els decepciona, per la raó que no s'han sabut situar i no han destriat el què és el llibre i el què és teatre i el què és cinema.

«La vídua alegre» és, pel nostre gust, un film totalment reeixit; i ens plau de coincidir una altra vegada amb «L'Altre», qui ja s'ocupava dies ha d'aquesta obra des d'aquestes mateixes planes.

Lubistch ha fet una opereta deliciosa. Amb la trama de llibre que musicà Lehar

i amb les melodies que han popularitzat el nom d'aquest músic vienès, el gran cinematografista ha fet una obra senzillament deliciosa i divertida de debò. Però amb gràcia, amb talent, amb enginy, amb finura; fins i tot quan el verd del vodevil té un to més pujat. I, tot i que aquestà vídua de Palmieri és com aquella vídua de Glavary, res ni un sol instant ens fa creure que som davant les taules, sinó que sabem del cert que allò que veiem és cinema i no altra cosa que cinema.

Aquest és el mèrit principal de Lubistch: fer d'una obra teatral un film que en el lèxic dels que redacten prospectes en diríem — i ara ho diríem amb raó — que és un «film cent per cent», servant-ne tota la gràcia i tot l'esprit de l'original i augmentant-los. Jugar amb els temes musicals i amb les melodies que us recorden el tenor i la tiple i el bariton, i el duo i el concertant i aconseguir que aquella música us encisi sense que enyoreu el pinyol del tenor i la caiguda d'ulls de la tiple ni el gest apallassat i la veu esquerdada del tenor còmic, hem de convenir que és un mèrit.

Es clar que Lubistch ha comptat amb la col·laboració de Chevalier i Macdonald i altres excel·lents artistes. Però això vol dir que ell se'ls ha triat i que sap triar.

En fi, «La vídua alegre» que avui fan al Majestic ens ha agradat tant com aquella que ens alegrà els dies joiosos de la primera joventut. En aquest film ens ha semblat reveure «La parada de l'amor», però amb les possibilitats immenses que avui té el cinema.

Ecatombes

En els rètols del cinema sovint hi ha «Ecatombes» sense la hax inicial, com aquesta que avui pot veure's al Majestic.

Però és pitjor encara la xerrameca d'alguns *speakers*, que es deuen creure que tothom qui els ha d'escoltar si vol veure els films documentals, vé d'Arbeca i no ha passat del «Narro».

Sembla estrany que el cinema, que té tantes coses bones, tingui també aquesta plaga d'explicadors tan innecessaris, quan molt millor que ells parlen les imatge.

Altra ment, els vuit films «menors» que completen el programa d'avui al Majestic, valen la pena; es poden veure; són un bon complement del film de Lubistch.

LLEGIU «LA GRALLA»

AGEA